

5RE314

Sociální a kulturní prostředí sídel a regionů

5

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Socioekonomická a kulturní problematika pohraničních regionů

Problematika pohraničních oblastí

Historické osídlení pohraničních oblastí

Dopady industrializace

Dopady Mnichovské dohody

Vnější a vnitřní pohraničí

Dopady 2. světové války – odsun Němců z pohraničních oblastí, dosídlení -2 vlny - rozdíly

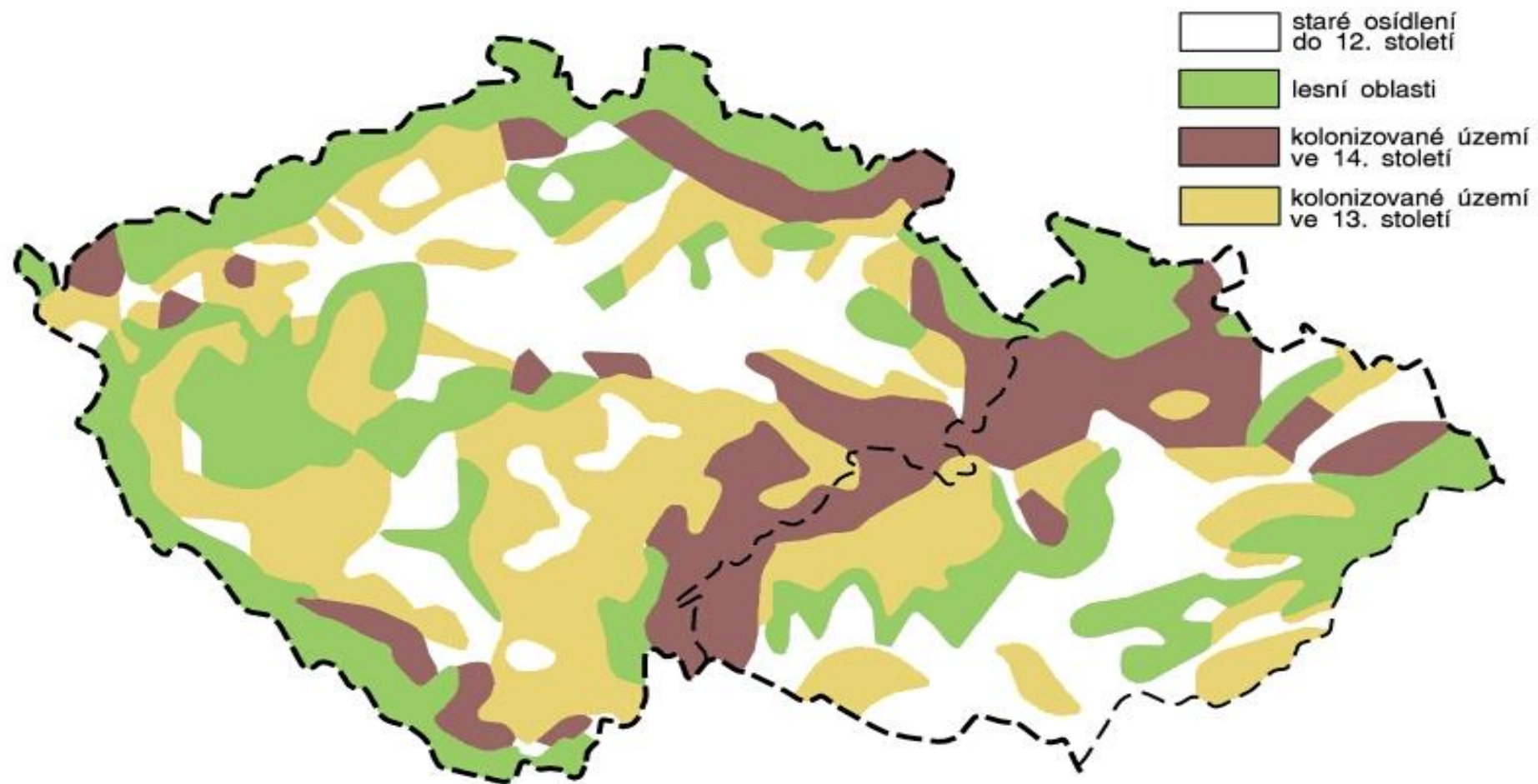
Vývoj za socialismu:

průmysl → poškozování ŽP, zejm. v SZ Čechách a na SV Moravě,

železná opona a její vliv na rozvoj území

Vývoj po r. 1990 – dopady transformačních procesů, současná situace

Kolonizace ve 13. a 14. stol.

- hutnictví
- zpracování kovů a strojírenský průmysl
- zpracování skla, keramiky a zemin
- papírenský a dřevařský průmysl
- textilní průmysl
- kožedělný průmysl
- chemický průmysl
- potravinářský průmysl
- polygrafický průmysl
- výroba plátna
- výroba krajek

Zdroj: Česko. Ottův historický atlas.

Ústí nad Labem

Rakouský spolek pro chemickou a hutní výrobu 1857
Riese-Stahlburg

Průmysl ve 2. polovině 19. století

Praha

Ringhoffer 1842 » Ringhofferovy závody 1911
Ruston 1850 » Pražská akciová strojírna 1869
Götzel a Daněk 1854 » Breitfeld, Daněk a spol. 1871
První českomoravská 1871
Pražská továrna na automobily 1907
Kolben a spol. 1896 » Elektrotechna a. s. 1899

Plzeň

Waldstein 1859
Škoda 1869, a. s. 1899
Spojené strojírný Škoda,
(Ruston a Ringhoffer 1914)

Hradec Králové

1. česká akciová strojírna 1869 »
Marky, Bromovský a Schulz 1874 »
Bromovský, Schulz a Sohr 1904-05 »
Ringhofferovy závody 1911

Brno

Bracegirdle 1843 » První brněnská (+ Luz z roku 1836) 1872
Wanniek a Jelínek 1865 » Wanniek 1868 a spol. 1890 »
První brněnská 1900 » První brněnská (Luz, Wanniek a Pauker) 1911

- pánve kamenného uhlí
- malé výskyty kamenného uhlí
- pánve hnědého uhlí
- názvy uhelných pánví
- železářny
- strojírný
- chemické závody
- cementárny
- stavební keramika
- šamotové výrobky
- textilní výroba
- založení (uvedení do provozu)
- Elektrárny s výkonem >200 kW s pohonem
- parním
- vodním
- na spalovací motor
- smíšeným
- přehradý

Zahájení autobusové dopravy v Praze, 1908

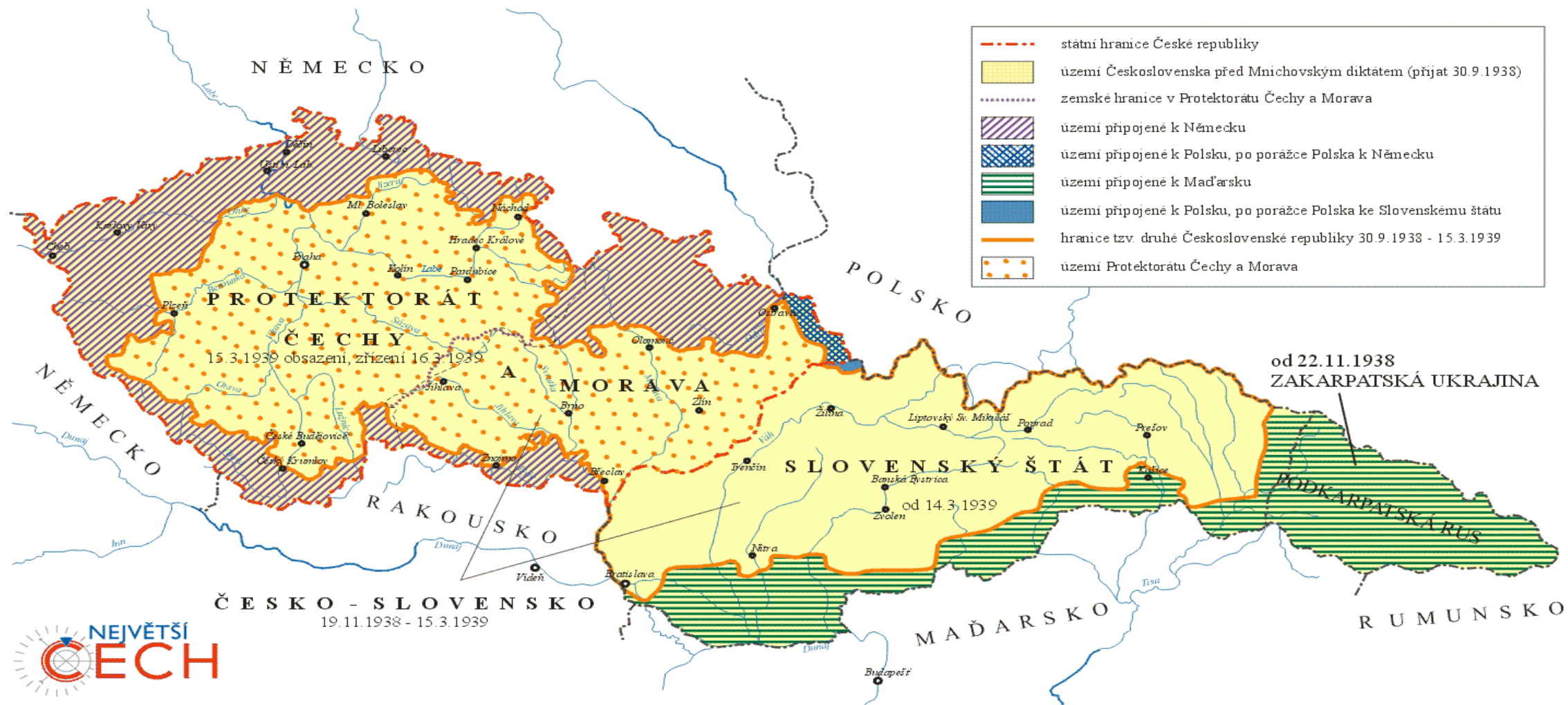
Struktura hospodářství od poloviny 19. století do první světové války

- převažující průmyslová výroba
- převažující zemědělská výroba
- průmyslová i zemědělská výroba
- intenzivní rozvoj průmyslu
- intenzivní rozvoj zemědělství

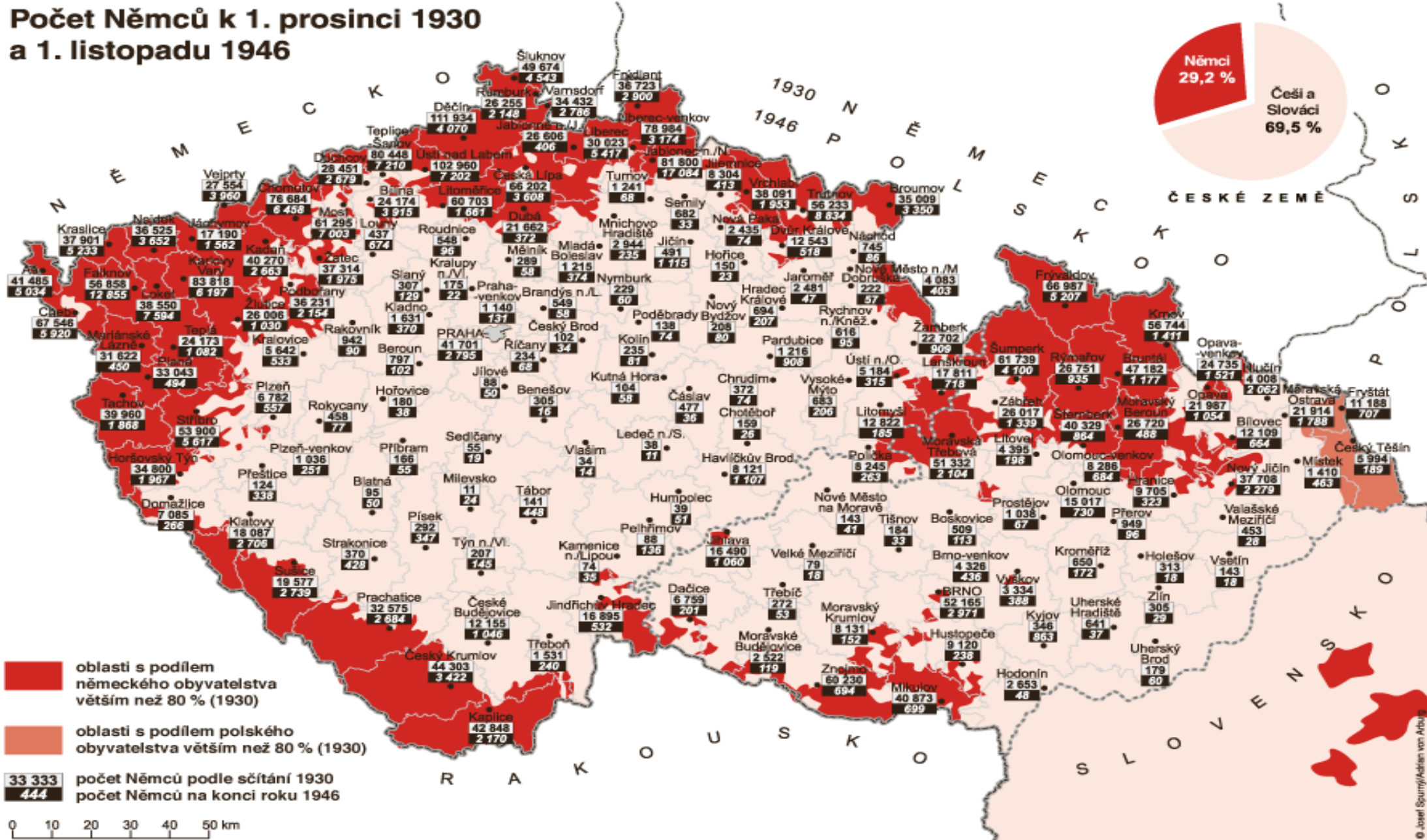

Upadlo kolem roku 1911, Sokolovsko

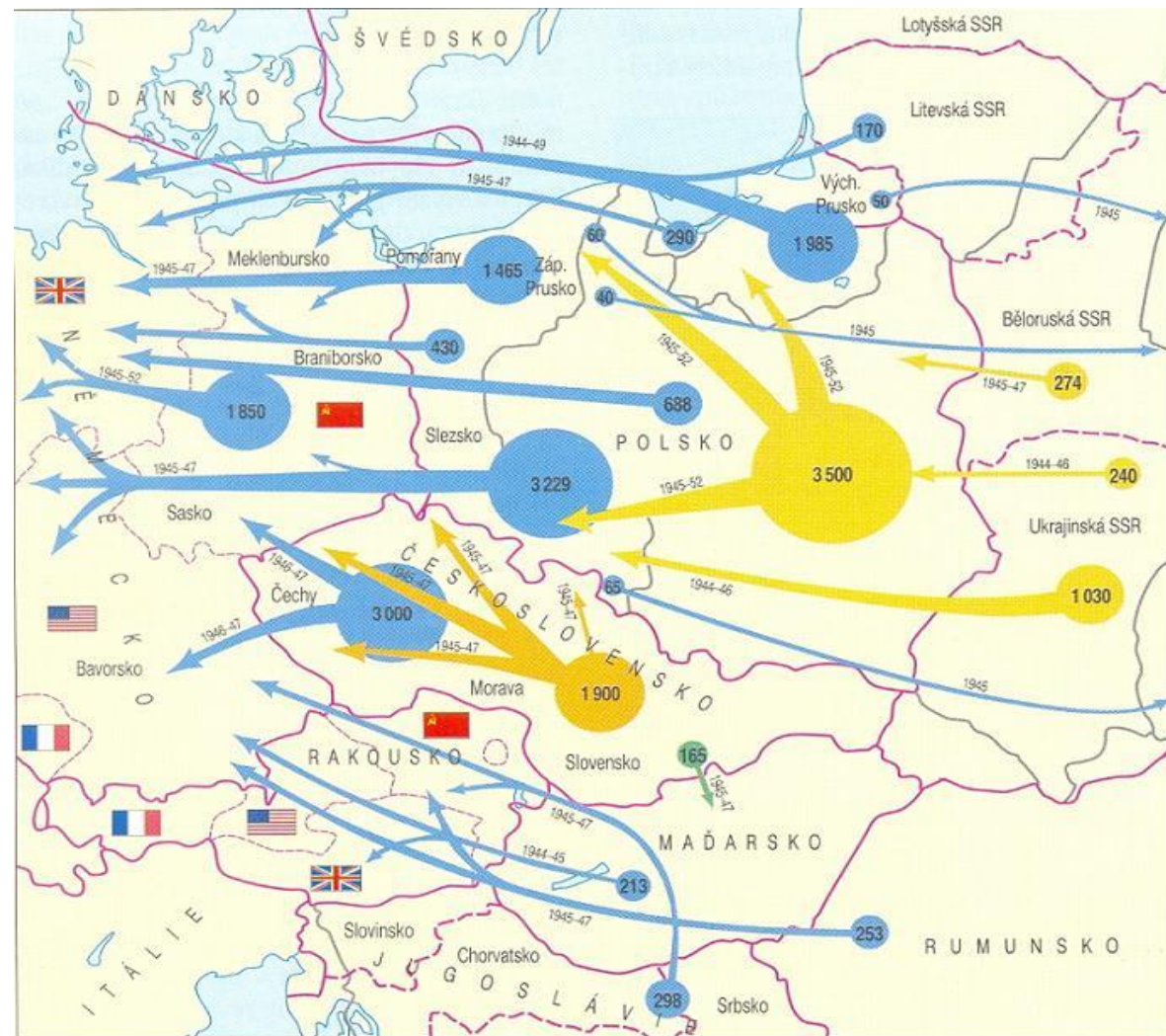

Počet Němců k 1. prosinci 1930 a 1. listopadu 1946

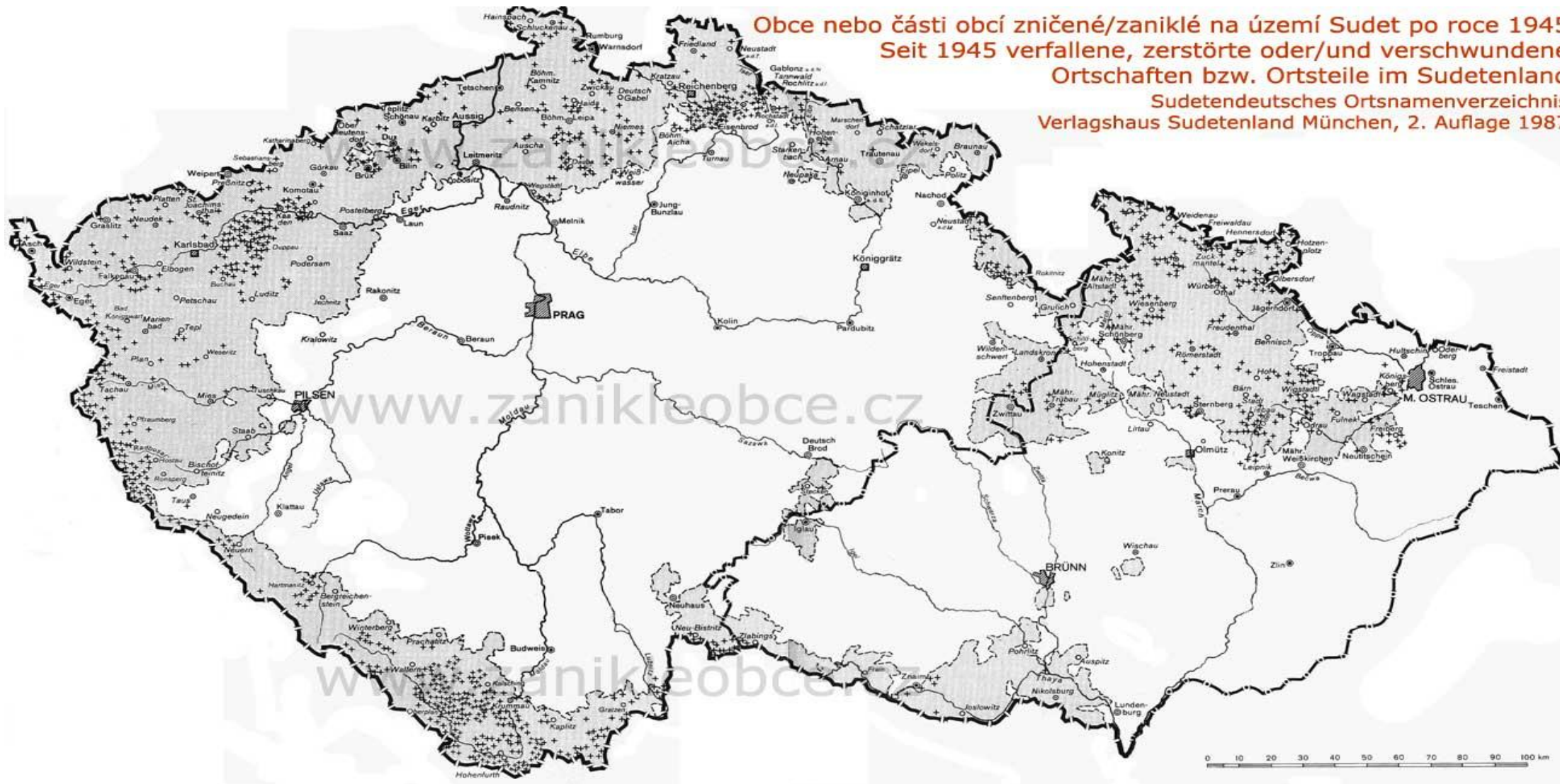

Vysídlení Němců v číslech

- ✓ 22 % obyvatel Československa tvořili v roce 1930 lidé hlásící se k německé národnosti
- ✓ 3 miliony Němců z českého území po 2. světové válce utekly, byly vyhnány nebo vysídleny
- ✓ 2 miliony Čechů, ale i příslušníků dalších národností zaujaly místo vysídlených Němců na opuštěném území
- ✓ 20 tisíc je potvrzený počet obětí poválečného vysídlení Němců

Obce nebo části obcí zničené/zaniklé na území Sudet po roce 1945
Seit 1945 verfallene, zerstörte oder/und verschwundene
Ortschaften bzw. Ortsteile im Sudetenland
Sudetendeutsches Ortsnamenverzeichnis
Verlagshaus Sudetenland München, 2. Auflage 1987

VÝZNAMNÉ CÍRKEVNÍ PAMÁTKY

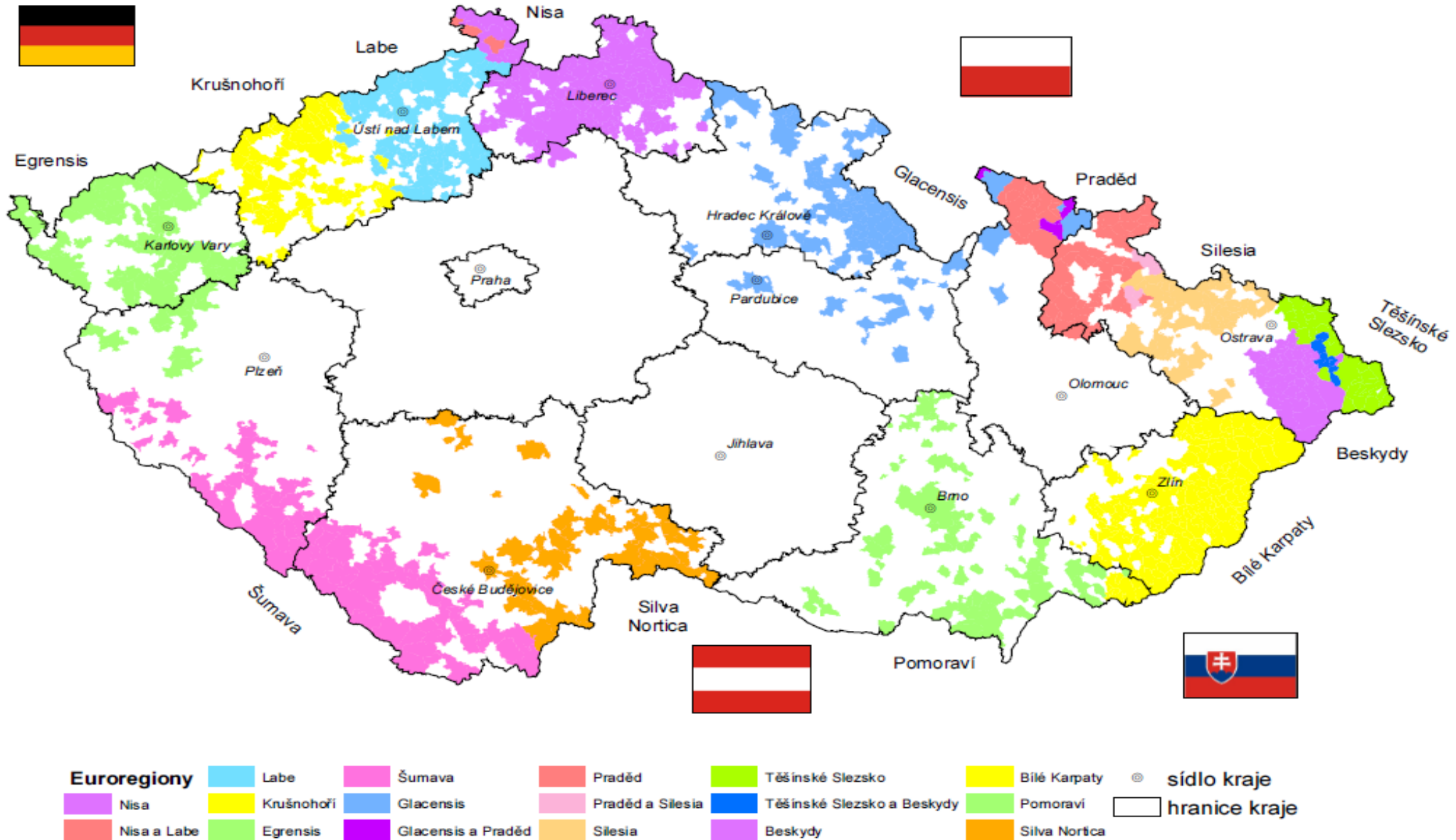
- Lze v současnosti uvažovat o vlivu historického vývoje v pohraničí na současný stav a další možnosti rozvoje sídel a regionů?
- Pokud ano, projevuje se to v jejich sociálním prostředí? Jak?
- Pokud ano, co s tím? Jaké jsou možnosti řešení případných sociálních „konfliktů“?

Problematika euroregionů

- forma přeshraniční spolupráce místních či regionálních samospráv mezi členskými zeměmi EU, ale i mezi členskými a nečlenskými zeměmi (při vnějších hranicích EU),
- sdružení spolu přímo sousedících subjektů na opačných stranách hranic alespoň dvou států
- společný postup při řešení konkrétních problémů vázaných na periferní postavení příhraničních oblastí a získávání finančních prostředků z programů EU,
- oblasti spolupráce: životní prostředí, územní plánování a dopravní infrastruktura, ekonomika, vč. CR, rozvoj zaostávajících oblastí, kultura apod.

Euroregiony v ČR

Zdroj: <https://www.euregio-egrensis.org/>, 2017-11-12

Euroregion	Datum vzniku	Partnerský stát
Nisa	21. 12. 1991	Polsko, Německo
Labe	24. 6. 1992	Německo (Sasko)
Krušnohoří	18. 12. 1992	Německo (Sasko)
Egrensis	3. 2. 1993	Německo (Sasko)
Šumava	20. 9. 1993	Německo, Rakousko
Glacensis	5. 12. 1996	Polsko
Praděd	2. 7. 1997	Polsko
Těšínské Slezsko	22. 4. 1998	Polsko
Silesia	20. 9. 1998	Polsko
Pomoraví	23. 6. 1999	Rakousko, Slovensko
Beskydy	9. 6. 2000	Slovensko, Polsko
Bílé Karpaty	30. 7. 2000	Slovensko
Silva Nortica	28. 5. 2002	Rakousko

Euroregion	Rozloha v km ²	Počet členských obcí	Průměrná rozloha členské obce v km ²
Šumava	3 678,1	124	29,66
Nisa	2 713,5	145	18,71
Bílé Karpaty	2 236,0	149	15,01
Praděd	1 895,2	74	25,61
Egrensis	1 836,3	102	18,00
Glacensis	1 745,4	77	22,67
Pomoraví	1 692,9	40	42,32
Silva Nortica	1 642,8	47	34,95
Labe	1 558,1	92	16,94
Krušnohoří	1 531,9	76	20,16
Silesia	1 074,3	56	19,18
Beskydy	948,5	61	15,55
Těšínské Slezsko	763,2	41	18,62

Jakou roli, podle Vašeho názoru, mohou sehrávat euroregiony pro rozvoj

- ✓ území? V jakých oblastech?
- ✓ komunitního života?
- ✓ pro vzájemné pochopení sousedních regionů/států?

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

